

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ
Βουλευτής Νομού Δράμας - ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής

Αθήνα, 07 Οκτωβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: Τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών κ. Χρίστο Δήμα

ΘΕΜΑ: Παραίτηση Προέδρου ΣΑΤΕ: Σοβαρές καταγγελίες για συγκέντρωση της αγοράς, άνιση μεταχείριση των εργοληπτικών επιχειρήσεων και στρεβλώσεις στο σύστημα παραγωγής δημοσίων έργων

Κύριε Υπουργέ,

Η παραίτηση, στις 30 Σεπτεμβρίου 2026, του Προέδρου του Πανελλήνιου Συνδέσμου Τεχνικών Εταιρειών (ΣΑΤΕ) κ. Ζαχαρία Αθουσάκη δεν αποτελεί απλώς μια εσωτερική εξέλιξη σε έναν επαγγελματικό φορέα. Συνοδεύεται από σειρά ιδιαίτερα σοβαρών καταγγελιών για τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων και, κυρίως, για τη διαμόρφωση άνισων συνθηκών μεταξύ των πολύ μεγάλων και των μικρών και μεσαίων εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Ο απερχόμενος Πρόεδρος του ΣΑΤΕ περιγράφει μια αγορά που συγκεντρώνεται ολοένα περισσότερο στις μεγαλύτερες εταιρείες. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι περίπου το 80% του κύκλου εργασιών των δημοσίων έργων κατευθύνεται στις εταιρείες 7ης τάξης, ενώ λιγότερο από το 20% απομένει για περίπου 600 ενεργές εταιρείες και τουλάχιστον 2.000 ατομικές εργοληπτικές επιχειρήσεις. Συνδέει τη συγκέντρωση αυτή με την ένταση του ανταγωνισμού στα μικρότερα έργα, όπου, σύμφωνα με την επιστολή, οι μέσες εκπτώσεις κινούνται περί το 35%, ενώ σε πρόσφατους διαγωνισμούς μικρομεσαίων έργων φθάνουν ακόμη και το 40%. Επισημαίνει, παράλληλα, ότι τα μεγάλα έργα παρουσιάζουν καθυστερήσεις στην εκτέλεσή τους, ενώ οι μικρότερες επιχειρήσεις, μετά την ολοκλήρωση ενός έργου, δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν επόμενο αντικείμενο. Πρόκειται για ιδιαίτερα σοβαρούς ισχυρισμούς, οι οποίοι απαιτούν συγκεκριμένη απάντηση από το αρμόδιο Υπουργείο.

Παράλληλα, επαναφέρεται το χρόνιο ζήτημα της αναθεώρησης των τιμών των δημοσίων έργων. Ο κ. Αθουσάκης υποστηρίζει ότι η αναθεώρηση έχει πάψει να λειτουργεί ως σταθερός μηχανισμός

αναγκαστικού δικαίου και αντιμετωπίζεται πλέον μέσα από επιμέρους νομοθετικές εξαιρέσεις. Επισημαίνει ότι με το άρθρο 113 του ν.5290/2026 οριστικοποιήθηκαν οι συντελεστές αναθεώρησης του Α' τριμήνου του 2022 που αφορούσαν τις αυξήσεις των υλικών, ενώ, κατά την καταγγελία του, δεν υπήρξε αντίστοιχη αναθεώρηση για τις αυξήσεις στα εργατικά, στα καύσιμα και στα μηχανήματα έργων. Αναφέρει ακόμη ότι οι αυξήσεις που ακολούθησαν λόγω του πολέμου στην Ουκρανία και της ενεργειακής κρίσης δεν μεταφράστηκαν σε αναθεώρηση, ενώ στα μεγάλα έργα υπήρξαν σχετικές αποζημιώσεις και πριμ. Για τις νεότερες ανατιμήσεις λόγω των εξελίξεων στη Μέση Ανατολή σημειώνει ότι συζητείται περιορισμένη προσαρμογή μέσω των δεικτών της ΕΛΣΤΑΤ. Το ζήτημα που τίθεται, επομένως, είναι η ανάγκη ενός σταθερού και έγκαιρου μηχανισμού αναθεώρησης που να καλύπτει το σύνολο των βασικών συντελεστών του κόστους κατασκευής.

Ιδιαίτερα σοβαρές είναι και οι καταγγελίες για τους όρους και τις διαδικασίες ανάθεσης των έργων. Στην επιστολή γίνεται αναφορά σε χρήση της εξαιρετικής διαδικασίας του άρθρου 32 παρ. 2γ του ν.4412/2016 λόγω κατεπείγοντος ακόμη και αρκετά χρόνια μετά το γεγονός που την προκάλεσε, καθώς και σε όρους διακηρύξεων που ο Πρόεδρος του ΣΑΤΕ χαρακτηρίζει «φωτογραφικούς». Επιπλέον, καταγγέλλει ότι σε ορισμένες κατηγορίες έργων οι ειδικοί όροι συμμετοχής έχουν ως αποτέλεσμα να συμμετέχει επανειλημμένα ένας περιορισμένος κύκλος των ίδιων οικονομικών φορέων, θέτοντας ευθέως ζήτημα περιορισμού του πραγματικού ανταγωνισμού.

Παράλληλα, τίθεται το ζήτημα της εφαρμογής της παρ. 11Α του άρθρου 86 του ν.4412/2016, η οποία προβλέπει τον καθορισμό, με υπουργική απόφαση, των κριτηρίων που δύνανται να χρησιμοποιούν οι αναθέτουσες αρχές στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων. Η επιστολή θέτει επίσης το θέμα της συνεχούς αύξησης των απαιτούμενων πιστοποιήσεων ISO, αναφέροντας ότι από τρεις που προβλέπονταν έχουν φθάσει, σε ορισμένες περιπτώσεις, τις δεκατρείς, με αντίστοιχες απαιτήσεις στις κατηγορίες έργων.

Ακόμη σοβαρότερο είναι το ζήτημα της διαφορετικής θεσμικής αντιμετώπισης ανάλογα με το μέγεθος του έργου.

Στο ίδιο πλαίσιο, ο Πρόεδρος του ΣΑΤΕ αναφέρεται στις Πρότυπες Προτάσεις για έργα προϋπολογισμού άνω των 200 εκατ. ευρώ, για τις οποίες, μετά τη θέσπιση του σχετικού πλαισίου με τον ν.4903/2022, οι πρόσφατες διατάξεις των άρθρων 99, 100 και 101 του ν.5290/2026 διευκόλυναν περαιτέρω τη διαδικασία υποβολής και έγκρισής τους. Η καταγγελία εντάσσεται σε ένα ευρύτερο ζήτημα που θέτει ο ΣΑΤΕ: ότι θεσπίζονται ειδικές διαδικασίες και πρόσθετες διευκολύνσεις αποκλειστικά για έργα πολύ μεγάλου προϋπολογισμού, χωρίς αντίστοιχους μηχανισμούς απλοποίησης και επιτάχυνσης για τα μικρά και μεσαία δημόσια έργα.

Ακόμη πιο χαρακτηριστική, σύμφωνα με την επιστολή, είναι η πρόβλεψη του άρθρου 116 του ν.5313/2026 για χορήγηση πριμ επιτάχυνσης εργασιών σε οδικά και σιδηροδρομικά έργα του Ταμείου Ανάκαμψης μόνο όταν αυτά υπερβαίνουν τα 100 εκατ. ευρώ. Ο κ. Αθουσάκης εστιάζει ακριβώς στον περιορισμό της συγκεκριμένης δυνατότητας στα πολύ μεγάλα έργα και τον παρουσιάζει ως χαρακτηριστικό παράδειγμα άνισης θεσμικής αντιμετώπισης, καθώς αντίστοιχο εργαλείο επιτάχυνσης δεν προβλέπεται για τα μικρότερα δημόσια έργα.

Την ίδια στιγμή, ο κ. Αθουσάκης καταγγέλλει επιλεκτική αντιμετώπιση, υποστηρίζοντας ότι σημαντικές αποζημιώσεις λόγω καθυστερήσεων με υπαιτιότητα της Αναθέτουσας Αρχής καταβάλλονται στα μεγάλα έργα, χωρίς αντίστοιχη αντιμετώπιση στα μικρομεσαία. Η καταγγελία αυτή θέτει ένα ευρύτερο ζήτημα: εάν διαμορφώνεται στην πράξη ένα σύστημα στο οποίο για τα πολύ

μεγάλα έργα θεσπίζονται μηχανισμοί επιτάχυνσης, διευκόλυνσης και συμβατικής προστασίας, ενώ οι μικρές και μεσαίες εργοληπτικές επιχειρήσεις εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν καθυστερήσεις, γραφειοκρατία και αυξανόμενες απαιτήσεις συμμετοχής.

Σημαντικά προβλήματα καταγράφονται επίσης στη λειτουργία του ΜΗΤΕ και του ΟΠΣ-ΜΗΤΕ. Μετά από πολυετή καθυστέρηση στην εφαρμογή του Π.Δ. 71/2019, ο Πρόεδρος του ΣΑΤΕ αναφέρεται σε προβλήματα της ηλεκτρονικής πλατφόρμας κατά την υποβολή δικαιολογητικών και στην υποστελέχωση της αρμόδιας υπηρεσίας ελέγχου, με αποτέλεσμα, όπως καταγγέλλει, να απαιτούνται τουλάχιστον δύο χρόνια για την εκκαθάριση σχετικών υποθέσεων.

Τέλος, αναδεικνύεται μία ακόμη συνέπεια της συγκέντρωσης του κατασκευαστικού αντικειμένου. Μικρότερες εργοληπτικές επιχειρήσεις αναζητούν εργασία στα μεγάλα έργα ως υπεργολάβοι, αλλά, σύμφωνα με την επιστολή, βρίσκονται αντιμέτωπες αφενός με ασύμφορες τιμές υπεργολαβιών που προσφέρονται από τις μεγάλες εταιρείες και αφετέρου με τη μη αναγνώριση του σχετικού κύκλου εργασιών στις επερχόμενες επανακρίσεις των εργοληπτικών τους πτυχίων, με κίνδυνο υποβάθμισης ή ακόμη και πλήρους απώλειάς τους.

Τα ζητήματα αυτά δεν τίθενται σήμερα για πρώτη φορά. Με προηγούμενη κοινοβουλευτική παρέμβαση προς το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, ήδη από τον Νοέμβριο του 2025, είχαν αναδειχθεί τα προβλήματα της αναθεώρησης των τιμών, της εφαρμογής του Π.Δ. 71/2019 και του ΜΗΤΕ, καθώς και των δυσανάλογων απαιτήσεων πιστοποιήσεων στα μικρότερα έργα.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της επεξεργασίας του Τομέα Υποδομών του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής έχουν αναδειχθεί ευρύτερα οι στρεβλώσεις του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων, η συγκέντρωση του κατασκευαστικού αντικειμένου, η ανάγκη προστασίας του υγιούς ανταγωνισμού και η διατήρηση ενός ισχυρού και βιώσιμου μικρομεσαίου τεχνικού δυναμικού, ιδιαίτερα στην περιφέρεια.

Η σημερινή εξέλιξη αποκτά, επομένως, ιδιαίτερη βαρύτητα. Ο Πρόεδρος ενός από τους βασικούς θεσμικούς φορείς του εργοληπτικού κόσμου παραιτείται δηλώνοντας ότι ο ΣΑΤΕ συναντά «πλήρη άρνηση» στην επίλυση των παραπάνω προβλημάτων και εκτιμώντας ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις του κλάδου οδηγούνται σε κλείσιμο ή αλλαγή επαγγελματικής δραστηριότητας λόγω έλλειψης κύκλου εργασιών.

Επειδή η διατήρηση ενός ευρέος και υγιούς εργοληπτικού δυναμικού αποτελεί προϋπόθεση για τον πραγματικό ανταγωνισμό και την αποτελεσματική αξιοποίηση των δημόσιων πόρων.

Επειδή οι καταγγελίες του παραιτηθέντος Προέδρου του ΣΑΤΕ είναι εξαιρετικά σοβαρές και απαιτούν συγκεκριμένες και τεκμηριωμένες απαντήσεις.

Επειδή δεν μπορεί το σύστημα παραγωγής δημοσίων έργων να καταλήγει στην πράξη σε διαφορετικούς όρους λειτουργίας, με περισσότερη ευελιξία και θεσμική προστασία για τα πολύ μεγάλα έργα και περισσότερα εμπόδια για τις μικρές και μεσαίες εργοληπτικές επιχειρήσεις.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Πώς τοποθετείται το Υπουργείο επί του συνόλου των καταγγελιών του παραιτηθέντος Προέδρου του ΣΑΤΕ και ποιες συγκεκριμένες πρωτοβουλίες έχει αναλάβει ή προτίθεται να αναλάβει για την αντιμετώπισή τους;
2. Επιβεβαιώνουν τα στοιχεία του Υπουργείου την καταγγελλόμενη συγκέντρωση μεγάλου μέρους του κύκλου εργασιών των δημοσίων έργων στις εταιρείες της ανώτατης εργοληπτικής τάξης; Πώς έχει εξελιχθεί κατά τα τελευταία έτη η κατανομή του αντικειμένου μεταξύ των διαφορετικών τάξεων εργοληπτικών επιχειρήσεων και ποια μέτρα προτίθεται να λάβει το Υπουργείο για την ενίσχυση του πραγματικού ανταγωνισμού;
3. Πότε θα λειτουργήσει ένας μόνιμος, αντικειμενικός και έγκαιρος μηχανισμός αναθεώρησης τιμών, ώστε η αναθεώρηση να παρακολουθεί συστηματικά τις πραγματικές μεταβολές του κόστους κατασκευής και να μην εξαρτάται από αποσπασματικές νομοθετικές παρεμβάσεις;
4. Πώς απαντά το Υπουργείο στις καταγγελίες για χρήση της διαδικασίας του άρθρου 32 παρ. 2γ του ν.4412/2016 λόγω κατεπείγοντος ακόμη και σημαντικό χρονικό διάστημα μετά το γεγονός που την προκάλεσε, καθώς και στις καταγγελίες για περιοριστικούς όρους διακηρύξεων και επαναλαμβανόμενη συμμετοχή των ίδιων οικονομικών φορέων σε συγκεκριμένες κατηγορίες έργων; Ποιοι έλεγχοι διενεργούνται για τη διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού;
5. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η εφαρμογή της παρ. 11Α του άρθρου 86 του ν.4412/2016 και πώς απαντά το Υπουργείο στην καταγγελία του ΣΑΤΕ για τη συνεχή αύξηση των απαιτούμενων πιστοποιήσεων ISO; Με ποιον τρόπο διασφαλίζεται ότι οι σχετικές απαιτήσεις είναι αναλογικές προς το μέγεθος και το αντικείμενο κάθε έργου και δεν λειτουργούν ως δυσανάλογο εμπόδιο συμμετοχής για τις μικρότερες επιχειρήσεις;
6. Πώς απαντά το Υπουργείο στην καταγγελία ότι διαμορφώνεται διαφορετική θεσμική αντιμετώπιση ανάλογα με το μέγεθος του έργου, με ειδικούς μηχανισμούς επιτάχυνσης, διευκόλυνσης και συμβατικής προστασίας για έργα πολύ μεγάλου προϋπολογισμού; Ποιοι αντίστοιχοι μηχανισμοί υπάρχουν για τα μικρά και μεσαία δημόσια έργα και πώς διασφαλίζεται ότι δεν δημιουργούνται στην πράξη δύο διαφορετικά καθεστώτα αντιμετώπισης;
7. Πώς απαντά το Υπουργείο στην καταγγελία του ΣΑΤΕ για διαφορετική αντιμετώπιση των αποζημιώσεων λόγω καθυστερήσεων με υπαιτιότητα της Αναθέτουσας Αρχής μεταξύ μεγάλων και μικρότερων έργων; Με ποιον τρόπο διασφαλίζεται ότι η συμβατική προστασία εφαρμόζεται με αναλογικούς και ισότιμους κανόνες ανεξαρτήτως μεγέθους της σύμβασης;
8. Ποια είναι σήμερα η πραγματική κατάσταση στο ΜΗΤΕ και στο ΟΠΣ-ΜΗΤΕ; Πόσες υποθέσεις εργοληπτικών επιχειρήσεων εκκρεμούν, ποιος είναι ο μέσος χρόνος ολοκλήρωσης των σχετικών διαδικασιών, ποιες ενέργειες γίνονται για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της πλατφόρμας και πώς πρόκειται να ενισχυθεί η στελέχωση της αρμόδιας υπηρεσίας;
9. Πώς απαντά το Υπουργείο στην καταγγελία του ΣΑΤΕ περί μη αναγνώρισης του κύκλου εργασιών από υπεργολαβική δραστηριότητα κατά τις επανακρίσεις των εργοληπτικών επιχειρήσεων και με ποιον τρόπο διασφαλίζεται ότι η σχετική δραστηριότητα δεν οδηγεί σε αδικαιολόγητη υποβάθμιση ή απώλεια εργοληπτικών πτυχίων;
10. Ποιες συγκεκριμένες παρεμβάσεις προτίθεται να αναλάβει το Υπουργείο προκειμένου να αποτραπεί η περαιτέρω συρρίκνωση της μικρής και μεσαίας εργοληπτικής επιχειρηματικότητας και να διασφαλιστεί ότι το σύστημα παραγωγής δημοσίων έργων δεν οδηγεί σε περαιτέρω συγκέντρωση της αγοράς σε περιορισμένο αριθμό μεγάλων οικονομικών φορέων;

Ο Ερωτών Βουλευτής
Αναστάσιος Νικολαΐδης
Βουλευτής ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής Ν. Δράμας

 Αγίας Βαρβάρας 4, Δράμα
 25210 34639
 6976798408

 t.nikolaidis@parliament.gr
 [nikolaidis_anastasios](https://www.instagram.com/nikolaidis_anastasios)
 Νικολαΐδης Αναστάσιος